

โครงการหนังสือกลับบ้าน : แนวคิดของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

นางกิตติพร ศรีเพชร

ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

บทคัดย่อ

โครงการหนังสือกลับบ้านเป็นบริการที่มีประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการ สามารถดำเนินการได้ทันที ไม่ต้องใช้งบประมาณเพิ่มเติม เพียงแต่เพิ่มระยะเวลาและจำนวนเล่มในการยืมทรัพยากรสารสนเทศให้กับนักศึกษาในช่วงปิดภาคการศึกษา เป็นการอำนวยความสะดวกให้กับนักศึกษาส่วนใหญ่ที่อยู่ห่างไกลและไม่ได้มีภูมิลำเนาในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยได้แนวคิดจากมหาวิทยาลัยศิลปากรแต่นำปรับใช้กับบริบทของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างนิสัยรักการอ่านของนักศึกษา ให้เกิดการเรียนรู้ตามอัธยาศัย เพื่อให้นักศึกษาได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ด้วยการอ่านระหว่างปิดภาคการศึกษา และเพื่อให้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดถูกหมุนเวียนใช้งานมากขึ้น โดยผู้มีสิทธิ์ใช้บริการคือนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต (ปริญญาตรี) สังกัดมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และการใช้บริการนั้นนักศึกษาจะต้องลงทะเบียนก่อนการใช้บริการและสามารถยืมหนังสือกลับบ้านได้ในสัปดาห์สุดท้ายของภาคการศึกษา และส่งคืนห้องสมุดภายในสัปดาห์แรกที่เปิดภาคการศึกษา ผลจากการจัดกิจกรรมพบว่า มีนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 368 คน มีการยืมทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 1,771 รายการ เป็นการเพิ่มจำนวนผู้ใช้ บริการห้องสมุด มีการยืมทรัพยากรสารสนเทศเพิ่มขึ้นจากที่ผ่านมา และนักศึกษาพึงพอใจและประทับใจกับบริการนี้

คำสำคัญ

การหนังสือ / โครงการหนังสือกลับบ้าน / มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ / การบริการ / มหาวิทยาลัยศิลปากร / ผู้ใช้บริการ

ที่มาของโครงการ

หลังจากที่ได้รวบรวมข้อเสนอแนะ จากแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการให้บริการห้องสมุด ในปี พ.ศ. 2551 แล้ว ซึ่งเมื่อได้นำมาวิเคราะห์พบว่ามีข้อเสนอแนะหลายประการที่เป็นประโยชน์กับการให้บริการห้องสมุด ข้อเสนอแนะประการหนึ่งที่ได้เห็นว่ามีประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการและสามารถดำเนินการได้ทันที ที่สำคัญคือไม่ต้องใช้งบประมาณเพิ่มเติมแต่อย่างใดคือนักศึกษาเรียกร้องต้องการให้มีบริการยืมหนังสือในช่วงปิดภาคการศึกษา ซึ่งปกติห้องสมุดได้ให้บริการเป็นปกติอยู่แล้ว กล่าวคือนักศึกษาสามารถยืมทรัพยากรสารสนเทศได้เพียง 5 เล่ม นาน 7 วัน แต่นักศึกษาต้องการยืมทรัพยากรสารสนเทศในช่วงเวลาที่ยาวนานกว่านั้น จะได้ไม่ต้องเป็นภาระเดินทางจากบ้านที่อยู่ห่างไกลจากห้องสมุดหรือนักศึกษาบางคนอาจจะอยู่คนละจังหวัดไม่ได้มีภูมิลำเนาในจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อการนำทรัพยากรสารสนเทศเหล่านี้กลับไปอ่านที่บ้านได้ ประกอบกับความคิดเห็นของบรรณารักษ์มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งได้แก่คุณสมpong มิสสิตะ เคยเล่าประสบการณ์ให้ฟังในที่ประชุมคณะทำงานบริการ PULINET ว่าได้จัดทำโครงการหนังสือกลับบ้าน เมื่อพิจารณาจากประสบการณ์ของ

มหาวิทยาลัยศิลปากรน่าจะสามารถนำมาปรับใช้กับบริบทของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ได้ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ได้ตระหนักถึงการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการอ่าน จึงได้จัดให้มีบริการยืมหนังสือในช่วงปิดภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 (ยกเว้นภาคการศึกษาที่ 3) โดยใช้ชื่อว่า โครงการยืมหนังสือกลับบ้าน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างนิสัยรักการอ่านของนักศึกษา ให้เกิดการเรียนรู้ตามอัธยาศัย
2. เพื่อให้นักศึกษาได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ด้วยการอ่านระหว่างปิดภาคการศึกษา
3. เพื่อให้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดถูกหมุนเวียนใช้งานมากขึ้น

วิธีการดำเนินการ

1. ผู้มีสิทธิใช้บริการคือนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต (ปริญญาตรี) สังกัดมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
2. นักศึกษาลงทะเบียนก่อนการใช้บริการ โดยแจ้งชื่อ นามสกุล รหัสนักศึกษา สำนักวิชา แก่เจ้าหน้าที่ ณ เคาน์เตอร์ยืม-คืน นักศึกษาที่ไม่ได้ลงทะเบียนจะหมดสิทธิ์การใช้บริการนี้
3. นักศึกษาที่ลงทะเบียนแล้ว สามารถยืมหนังสือกลับบ้านได้ในสัปดาห์สุดท้ายของภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 สำหรับภาคการศึกษาที่ 3 ที่จะมีระยะเวลาหยุดนานไม่ได้ดำเนินการโครงการนี้เนื่องด้วยมีข้อจำกัดด้านการติดตามทวงหนังสือคืน กรณีที่นักศึกษาออกสหกิจศึกษา
4. นักศึกษานำทรัพยากรที่ยืมออกไป มาส่งคืนห้องสมุดภายในสัปดาห์แรกที่เปิดภาคการศึกษา
5. เจ้าหน้าที่สรุปจำนวนผู้ใช้บริการ จำนวนทรัพยากรที่ถูกยืม

จากวิธีการดำเนินการดังกล่าว จึงพอจะสรุปได้ดังนี้

จากการจัดโครงการยืมหนังสือกลับบ้าน ในช่วงปิดภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 (ยกเว้นภาคการศึกษาที่ 3) โดยให้สิทธิพิเศษแก่นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต สามารถยืมหนังสือกลับบ้านได้ จำนวน 10 เล่ม วารสารอีก 5 เล่ม และมีกำหนดส่งทรัพยากรสารสนเทศคืนห้องสมุด ภายในสัปดาห์แรกที่เปิดภาคการศึกษา อนึ่ง ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ได้เริ่มจัดให้มีบริการดังกล่าวนี้เมื่อเดือนสิงหาคม และ ธันวาคม พ.ศ. 2552 ซึ่งเป็นช่วงปิดภาคการศึกษาของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

สถิติยืมหนังสือกลับบ้าน เดือนธันวาคม ประจำปีการศึกษาที่ 2/2552

มีนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 368 คน

มีการยืมทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 1,771 รายการ

จำนวนการบริการยืมคืนเพิ่มมากกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญ

โดยมีความเห็นของนักศึกษาต่อโครงการนี้

น.ส.จิตติมา ตันสกุล และ น.ส.ธนาภรณ์ ธาระปรีชากุล สำนักวิชาแพทยศาสตร์ มีความเห็นต่อโครงการนี้ว่าเป็นโครงการที่ดีควรมีต่อเนื่องจากจะได้ใช้เวลาว่างในการปิดภาคเรียน ในการอ่านหนังสือทบทวนความรู้ และอ่านเตรียมเรียนล่วงหน้าได้ นอกจากนี้อาจยืมเพื่ออ่านผ่อนคลาย อ่านเพื่อความสนุกสนาน เวลาอยู่บ้าน เวลาว่างๆ จะได้เป็นการฝึกทักษะการอ่าน และพัฒนาความรู้ของตัวเองยิ่งขึ้น

น.ส.อัชราภรณ์ วชิรานุกภาพ และ น.ส.ภริญญา อิศรา สำนักวิชาการจัดการ เห็นว่าเป็นโครงการที่ดีมากๆ อยากให้มีโครงการนี้ทุกปีปิดภาคการศึกษา เพราะทำให้นักศึกษาได้ใช้เวลาว่างในช่วงปิดเทอมให้เป็นประโยชน์ และช่วยให้นักศึกษาที่ต้องการอ่านหนังสือแต่ไม่มีทุนทรัพย์ ได้มีโอกาสในการอ่านหนังสือที่พวกเขาชอบ ที่พวกเขาต้องการ

ผลที่ได้รับ

1. เพิ่มจำนวนผู้ใช้บริการห้องสมุด
2. นักศึกษามีความพึงพอใจกับบริการนี้ค่อนข้างสูง มีความประทับใจในบริการของห้องสมุด
3. สถิติการยืมทรัพยากรสารสนเทศเพิ่มขึ้น

บรรณานุกรม

- Chernik, B.E. (1992). **Introduction to library services**. Englewood, CO : Libraries Unlimited.
- Sheila, C. and MacCraigh, E. (2006). **Library services to the incarcerated : applying the public library model in correctional facility libraries**. Westport, Conn. : Libraries Unlimited.

ชื่อเรื่อง : โครงการหนังสือกลับบ้าน : แนวคิดของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ชื่อผู้เสนอ : นางกิตติพร ศรีเพชร
บรรณารักษ์ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ที่มาของโครงการ

หลังจากที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการส่งเสริมโครงการให้บริการห้องสมุด ในปี พ.ศ. 2551 แล้ว ซึ่งเมื่อได้เข้ามาวิเคราะห์พบว่าห้องสมุดหลายประเภทที่เป็นประโยชน์ต่อการให้บริการห้องสมุด ข้อเสนอแนะประการหนึ่งคือหนังสือในห้องสมุดที่ให้บริการและสามารถดำเนินการได้ทันที ที่สำคัญคือไม่ต้องใช้งบประมาณเพิ่มเติมแต่อย่างใดก็คือนักศึกษา ซึ่งการดำเนินงานให้บริการหนังสือในห้องสมุดเพื่อช่วยภาคการศึกษา ซึ่งปกติห้องสมุดได้ให้บริการอยู่แล้ว กล่าวคือ นักศึกษาสามารถยืมทรัพยากรสารสนเทศได้เพียง 5 เล่ม นาน 7 วัน แต่นักศึกษาต้องการยืมทรัพยากรสารสนเทศในช่วงเวลาที่ยาวกว่านี้จะได้ไม่จำเป็นต้องเดินทางไปยืมจากห้องสมุด หรือถ้าหากจะยืมแล้วแต่จะยังไม่ได้อ่านก็ไม่ได้มีประโยชน์อะไร เพราะฉะนั้นจึงเกิดแนวคิดโครงการนี้ เพื่อกำหนดทรัพยากรสารสนเทศเหล่านี้นี้กลับไปอ่านที่บ้านได้ ประกอบกับความคิดเห็นของบรรณารักษ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งได้แก่คุณสมพงษ์ มีสิทธิ์ และนายประจักษ์การณิพัฒน์ให้คำแนะนำว่าโครงการ PULINET น่าจะจัดทำโครงการหนังสือกลับบ้าน เมื่อพิจารณาจากประสบการณ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากรน่าจะสามารถนำมาปรับใช้กับบริบทของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ได้ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ได้ตระหนักถึงการให้หนังสือกลับไปเป็นประโยชน์ด้วยการอ่าน จึงได้จัดทำโครงการยืมหนังสือไปช่วยภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 (ยกเว้นภาคการศึกษาที่ 3) โดยให้ชื่อว่า โครงการหนังสือกลับบ้าน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการบริการยืมหนังสือกลับบ้าน ให้เกิดการเรียนรู้ตามอัธยาศัย
2. เพื่อให้นักศึกษาได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ด้วยการอ่านนวัตกรรมการศึกษา
3. เพื่อให้บริการสารสนเทศของห้องสมุดถูกหมุนเวียนใช้ซ้ำมากขึ้น

วิธีการดำเนินการ

1. ผู้มีสิทธิ์ใช้บริการคือนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต (ปริญญาตรี) ซึ่งมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
2. นักศึกษาจะต้องยื่นใบขอยืมบริการ โดยแจ้งชื่อ นามสกุล รหัสนักศึกษา สำนักวิชา แม่เจ้าหน้าที่ยื่นเอกสารยื่น-คืน นักศึกษาที่ไม่ได้ลงทะเบียนจะหมดสิทธิ์การใช้บริการนี้
3. นักศึกษาที่ลงทะเบียนแล้วสามารถยืมหนังสือกลับบ้านได้ไม่เกินค่าสูงสุดท้ายของภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 สำหรับภาคการศึกษาที่ 3 ที่จะมียุทธศาสตร์ไม่ได้ดำเนินการโครงการนี้เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านการติดตามตรวจสอบหนังสือคืน กรณีที่นักศึกษาออกนอกจังหวัด
4. นักศึกษานำทรัพยากรที่ยืมออกไป มาส่งคืนต้องสมบูรณ์ภายในสัปดาห์แรกที่เป็นภาคการศึกษา
5. เจ้าหน้าที่สรุปจำนวนผู้ใช้บริการ จำนวนทรัพยากรที่ถูกยืม

จากวิธีการดำเนินการดังกล่าว จึงขอสรุปได้ดังนี้

จากการจัดโครงการหนังสือกลับบ้าน ในช่วงปีภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 (ยกเว้นภาคการศึกษาที่ 3) โดยให้สิทธิ์แก่นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต สามารถยืมหนังสือกลับบ้านได้ จำนวน 10 เล่ม วารสารอีก 5 เล่ม และนักศึกษานำทรัพยากรสารสนเทศคืนห้องสมุด ภายในสัปดาห์แรกที่เป็นภาคการศึกษา อนึ่ง ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ได้เริ่มจัดทำโครงการดังกล่าวนี้เมื่อเดือนสิงหาคม และธันวาคม พ.ศ. 2552 ซึ่งเป็นช่วงปีภาคการศึกษาของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

สถิติยืมหนังสือกลับบ้าน เดือนธันวาคม ประจำปีภาคการศึกษาที่ 2/2552

มีนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 368 คน

มีการยืมทรัพยากรสารสนเทศ จำนวน 1,771 รายการ

จำนวนการบริการยืมคืนเพิ่มมากกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญ

โดยมีความเห็นของนักศึกษาต่อโครงการนี้

นสภูมิมา ดันสกุล และ นสธนนากรณ์ ธาระปรีชากุล สำนักวิชาแพทยศาสตร์ มีความเห็นต่อโครงการนี้ว่า เป็นโครงการที่ดีตรงที่มีต่อเนื่องจากที่ได้ใช้เวลาร่วมในการฝึกภาคเรียน ในการอ่านหนังสือทบทวนความรู้ และอ่านเตรียมเรียนล่วงหน้าได้ นอกจากนี้ยังอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน อ่านเพื่อความสนุกสนาน เวลาอยู่บ้าน เวลาว่าง ๆ จะได้เป็นการฝึกทักษะการอ่าน และพัฒนาความรู้ของตัวเองยิ่งขึ้น

นสเอธิราภรณ์ วิชาญภาพ และ นสภัสสรณัฐ อิศรา สำนักวิชาจัดการ ให้ความเห็นว่าโครงการที่ดีมาก ๆ อย่างที่มีโครงการนี้ทุกปีภาคการศึกษา เพราะทำให้นักศึกษาได้ใช้เวลาว่างในช่วงปิดเทอมให้เป็นประโยชน์ และช่วยให้นักศึกษายืมได้อ่านหนังสือเล่มใหม่ ๆ ได้มีโอกาสในการอ่านหนังสือที่พวกเขาชอบ ที่พวกเขาต้องการ

ผลที่ได้รับ

1. เพิ่มจำนวนผู้ใช้บริการห้องสมุด
2. นักศึกษา มีความพึงพอใจกับบริการนี้ค่อนข้างสูง มีความประทับใจในการบริการของห้องสมุด
3. สถิติการยืมทรัพยากรสารสนเทศเพิ่มขึ้น

บรรณานุกรม

Chernik, S.E. (1992). Introduction to library services. Englewood, CO: Libraries Unlimited.
Shels, C. and MacCreagh, E. (2006). Library services to the incarcerated: applying the public library model in correctional facility libraries. Westport, Conn: Libraries Unlimited.

